

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005433

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-10-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гао Лей ..

2. Lei Gao

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 025 Музичне мистецтво

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: 025 Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17137

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41, 18.41.45, 18.41.51.11

Тема дисертації:

1. Ліричний тенор як тембр-амплуа в оперному вокалі XIX-XXI століть
2. The Lyric Tenor as a Timbre-Role in 19th- and 20th-Century Operatic Vocal Art

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена виявленню специфіки тембру-амплуа тенора в його ліричній іпостасі як історично першійсного в оперному звучанні на провідних ролях. Це йшло в розвиток церковних установлень тенорового вокалу, з якого згодом виділилися різновиди так званого драматичного тенора, народженого секуляризованою свідомістю творців опери і публіки, а також усереднючими ліричний і драматичний варіанти типу *tinto*, «оберненими» засобами щодо вихідної тенорові ліричності в модерні та ін. Це співвідноситься із китайською національною оперною традицією, яка в діяльності геніїв Тан Дуна та Ісана Юна суттєво обновили і винесли на новий оригінальний рівень концепцію тенорового амплуа. В роботі представлені характеристики тенорових партій в дооперному вокальному бутті, а також саме оперні тенорові партії XIX-XXI століть на матеріалі творів Дж. Россіні, Ш.Гуно, Ж. Бізе, К. Дебюссі, А. Берга, Е. Кшенека, К. Шимановського, вищеназваного Тан Дуна та ін. В дисертації показані узагальнення матеріалів

щодо тенорового дооперного співу за впливом останнього на оперний етап формування національних шкіл вокалу, усвідомлена специфіка творчих установок тенорово-ліричних партій у ранній опері, що базувалася на церковному запасі вокалу і в якій ліричні тенори складали додатковий тембральний ряд в оперному дійстві, не претендуючи на самостійну виразну якість. Дисертація містить систематизацію відомостей про висування на провідне місце ліричного тенорового співу в опері, насамперед, у італійській та французькій, німецькій композиторських і виконавських школах, – відповідно до 4 значимості для цих національних умов і специфіки традицій церковності в них у поданні статусу головних персонажів. В роботі представлений аналіз тенорових партій за творами українських авторів з їх відповідністю щодо виразних паралелей до церковної співочої традиції, до прийнятих виконавськими транскрипціями тих чи інших партій. Також приділена увага перетворенням виразної лінії ліричної теноровості в опері-модерн – у М. Леонтовича і К. Шимановського, певною мірою К. Данькевича. В дисертації відмічаються перетини тенорового сценічного амплуа із типологіями чоловічих партій у китайській опері в напрямі трансляції того здобутку на тембральну драматургію «Першого імператора» Тан Дуна та ін. Новаційною в дисертації є ідея розрізнення в оперному комплексі співу тембральних переваг, що створюють ефект амплуа і виразних градацій останнього, тобто поведінково-пластично-сценічного виявлення героя. І в даному випадку йдеться про тембр-амплуа ліричного тенора і опонуючого йому смислово драматичного різновиду, а також модифікацій тих виразних антитез в музиці XX-XXI століть. Вперше у музикознавстві Китаю та України виділено жанрово-стильовий комплекс тембрального та сценічно-поведінкового прояву оперного героя, пов'язаного з показниками церковної моралі – у композиторському та виконавському прояві у зв'язку із особливостями співу ліричних тенорів. Вперше в музикознавстві Китаю та України стали предметом аналізу у прийнятому ракурсі партії з опер Дж. Россіні, опер французьких і німецьких авторів XIX – початку XX століть, К. Дебюссі, А. Берга, Е. Кшенека. Аналітично-герменевтично виділені надбання українських композиторів, у тому числі опера М. Леонтовича і К. Шимановського у заданому дослідницькому ракурсі.

2. This dissertation examines the specific characteristics of the tenor's vocal timbre and role-type—specifically in its lyrical guise, which represents the historically primary form of the tenor voice in leading operatic roles. This evolution built upon established ecclesiastical vocal traditions, from which the "dramatic tenor" subsequently emerged—a type born of the secularized consciousness of opera creators and audiences alike. It also encompasses intermediate types, such as the **tinto** (combining lyrical and dramatic qualities), as well as vocal approaches that—in the modern era and beyond—inverted the original lyrical tenor ideal. This aligns with the Chinese national opera tradition—a tradition whose concept of the tenor role was significantly revitalized and elevated to a new, original level through the work of such geniuses as Tan Dun and Isang Yun. The study examines the characteristics of tenor roles in pre-operatic vocal music as well as specific operatic tenor roles from the 19th to the 21st centuries, drawing on works by G. Rossini, Ch. 8 Gounod, G. Bizet, C. Debussy, A. Berg, E. Křenek, K. Szymanowski, the aforementioned Tan Dun, and others. The dissertation synthesizes material regarding pre-operatic tenor singing and its influence on the operatic phase of the formation of national vocal schools; it elucidates the specific artistic approaches to lyric tenor roles in early opera—roles rooted in ecclesiastical vocal traditions, where lyric tenors provided an additional timbral layer within the operatic performance without laying claim to an independent expressive identity. The dissertation systematizes information regarding the rise of the lyric tenor voice to a leading position in opera—particularly within the Italian, French, and German schools of composition and performance—viewed in the context of the voice's significance within these national traditions and the influence of ecclesiastical singing practices on the portrayal of principal characters. The study analyzes tenor roles in works by Ukrainian composers, examining their expressive parallels with ecclesiastical vocal traditions and their relationship to established performance interpretations of specific roles. Attention is also paid to the transformation of the expressive line of the lyrical tenor voice in modernist opera—specifically in the works of M. Leontovych and K. Szymanowski, and to some extent K. Dankevych. The dissertation notes intersections between the tenor stage **amploi** (vocal-dramatic archetype) and the typologies of male roles in Chinese opera, tracing the transmission of this tradition into the timbral dramaturgy of Tan Dun's **The First Emperor** and other works. A novel aspect of the dissertation is the concept of distinguishing—within the operatic vocal complex—timbral

attributes that generate the effect of a specific *emploi* and its expressive gradations, thereby shaping the character's behavioral, physical, and stage presence. In this instance, the focus is on the timbre-persona of the lyric tenor and its dramatic counterpart—as well as the variations of these expressive antitheses in the music of the 20th and 21st centuries. For the first time in Chinese and Ukrainian musicology, a genre-stylistic complex has been identified—encompassing the timbre and stage behavior of the operatic protagonist in relation to ecclesiastical moral norms—as manifested in both composition and 9 performance, specifically regarding the vocal characteristics of lyric tenors. Also for the first time in Chinese and Ukrainian musicology, roles from operas by G. Rossini, French and German composers of the 19th and early 20th centuries, C. Debussy, A. Berg, and E. Křenek have been analyzed from this specific perspective. The study identifies and analyzes—through an analytical-hermeneutic approach—the contributions of Ukrainian composers, specifically the operas of M. Leontovych and K. Szymanowski, within the defined research framework. The dissertation refines the characterization of tenor roles in the 20th-century operas of the aforementioned composers, as well as the concept of "tenor hyperbole" in the realm of timbre-based dramaturgy, particularly in Tan Dun's acclaimed 2006 opera. Furthermore, it offers a novel conclusion—unprecedented in both Ukrainian and Chinese musicology—regarding the "inversion" of the lyrical tenor concept in modernist music, illustrated through the operas of A. Berg and E. Křenek. The study devotes significant attention to tenor roles created by Ukrainian opera composers—including S. Hulak-Artemovsky, a classic figure of Ukrainian opera whose work *Zaporozhets za Dunajem* (A Zaporozhian Beyond the Danube) remains a staple in the repertoires of singers both in Ukraine and abroad. Particular emphasis is placed on the role of Andrii, whose name's symbolism is fully realized through the behavioral and narrative twists of the libretto, revealing him to be an ideal hero.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Гао Лей Дооперний теноровий спів за його віддзеркаленням у партіях ліричних тенорів у здобутках Дж. Россіні і Ш. Гуно // Вісник НАККІМ? 2024 № 2. С. 267-271.
- Гао Лей Стиллова специфіка тенорового виконавства в історичній панорамі вокального мистецтва // Київське музикознавство, 2025 № 4.
- Гао Лей Тенорові партії в українській опері XIX–XX століть — на прикладах творів С. Гулака-Артемовського, М. Леонтовича, К. Данькевича — в руслі необідермаєрівської естетики останніх десятиліть // Музична виразність як предмет наукового подання: культурологічний і мистецтвознавчий ракурси Монографія. Розділ 7. Одеса: Астрапринт, 2026ю С. 190-222
- Гао Лей. Теноровий спів — співвідношення церковної і театральної оперної традицій // Захід — Схід: культура і мистецтво. Тези міжнародної науково-творчої інтернет-конференції 25–26 вересня, 24 жовтня 2021 р. Одеса, Астропринт. С. 42-44.
- Гао Лей. Дооперний теноровий спів за його віддзеркаленням у партіях ліричних тенорів у здобутках Дж. Россіні і Ш. Гуно // Трансформація музичної культури і освіти: пам'яті витоків і звершень першого музичного вишу України Матеріали і тези міжнародної науково-творчої конференції 11–13 травня 2024 року одеса «Астропринт» 2024. С. 48-49.

- Гао Лей. Ліричний тенор як чинник «отенорювання» басових (баритонових) голосів // Трансформація музичної освіти: культура, мистецтво. Одеса і модерн. Пам'яті В. Фемеліди, С. Орлова. Матеріали і тези міжнародної 183 конференції-фестивалю. 25–27 квітня 2025 року — педагогічно-творчі (25– 26.04), студентська (27.04) секції. Одеса, Астропринт 2025. С. 60–61.
- Гао Лей: Типології внутрішньо-тембральних показників тенорового вокалу за їх опозиціями і подобою до тембральної зафарбленості співу в національній опері Китаю. // Трансформація музичної освіти і культури: традиція і сучасність. Матеріали міжнародного фестивалю-конференції. Пам'яті видатних греків Одеси В. Фемеліди і К. Костанді. 25–26 квітня 2026 р. Одеса, «Астропринт», 2026.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маркова Олена Миколаївна

2. Olena Markova

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4711-9538

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Власенко Ірина Миколаївна

2. Iryna M. Vlasenko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2073-4864

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 40787802

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50086, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Немкович Олена Миколаївна

2. Olena Nemkovych

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0006-5720

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417006

Місцезнаходження: вул. Грушевського, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Оганезова-Григоренко Ольга Вадимівна

2. Olha V. Ohanezova-Hryhorenko

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горелік Лариса Маратівна

2. Larysa M. Horelik

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0319-1688

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соколова Алла Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соколова Алла Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Черноіваненко Алла

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна